

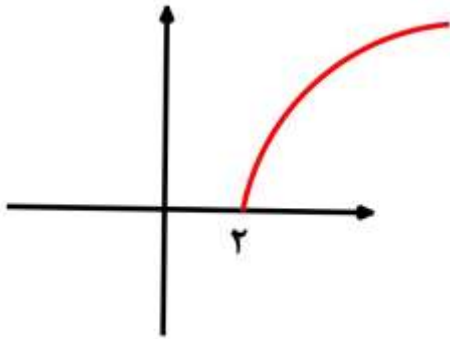

انتقال توابع

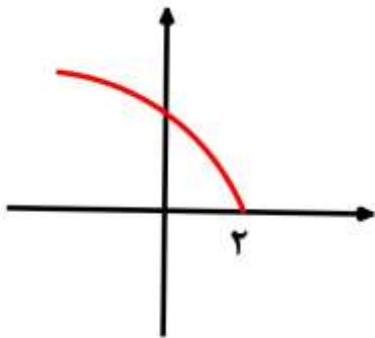
استاد اشرفی

www.mathtest.ir

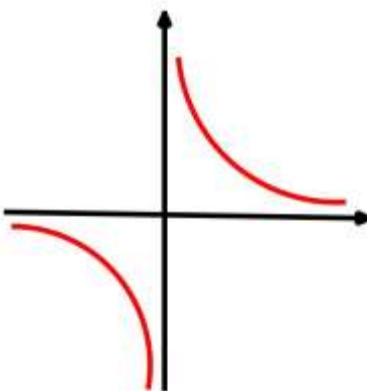
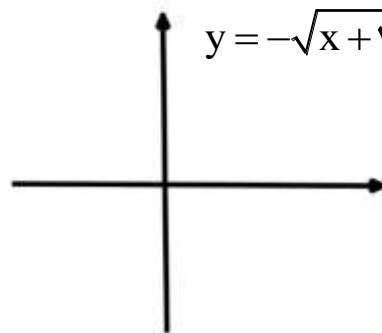
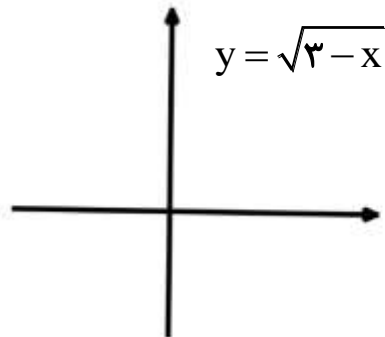
برای نمونه برای رسم تابع $f(x) = \sqrt{x-2}$ با توجه به دامنه $x \geq 2$ داریم:

همین طور برای رسم $f(x) = \sqrt{-x+2}$ با توجه به دامنه $x \leq 2$ به شکل زیر است.

نمودارهای زیر را به صورت تقریبی رسم کنید.

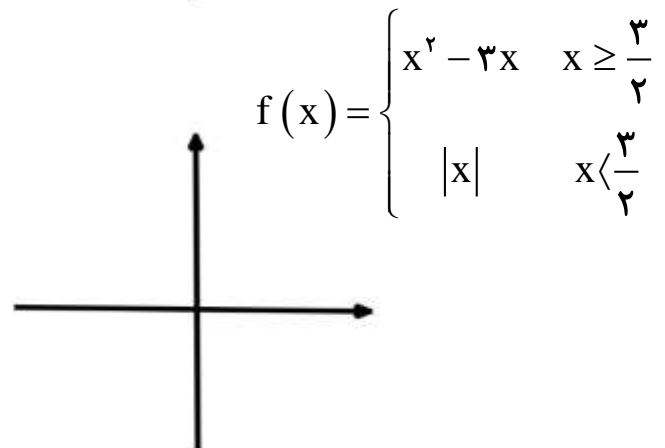
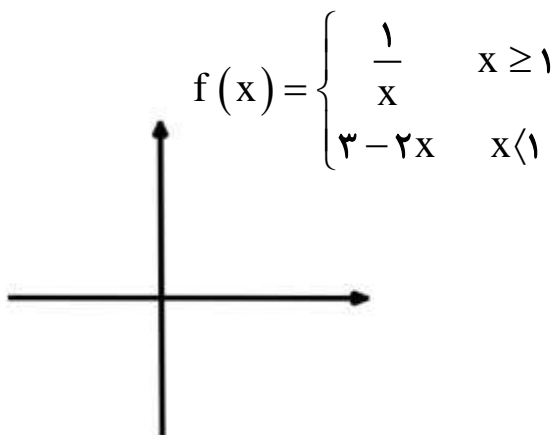
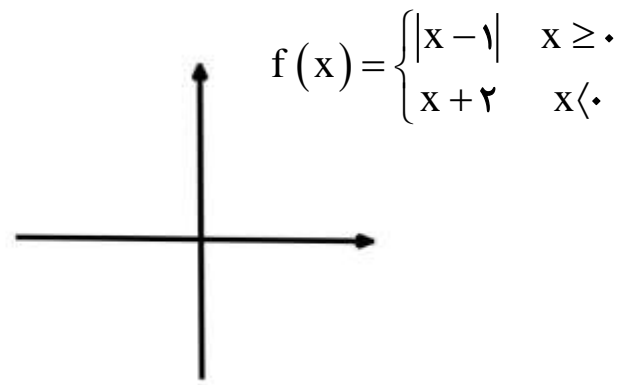
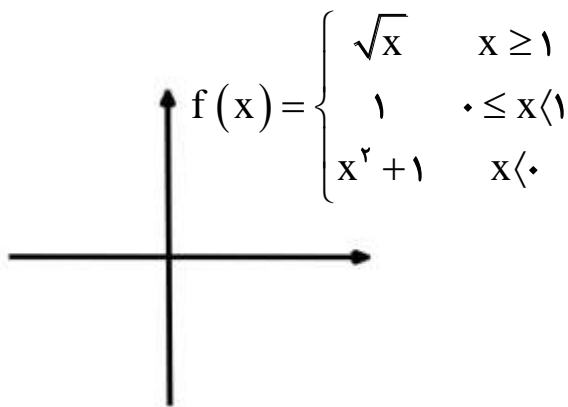
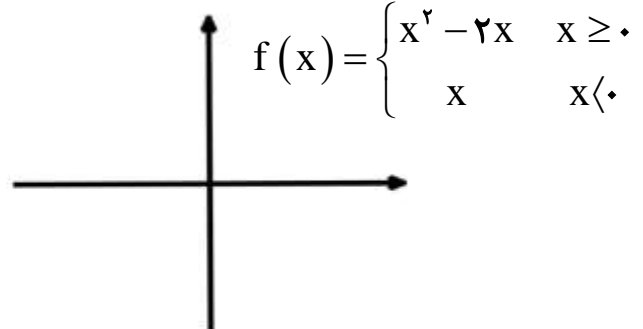
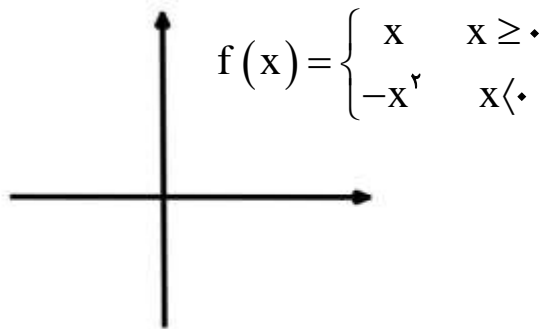

نمودار تابع $f(x) = \frac{1}{x}$

نمودار این تابع به شکل زیر است.

رسم توابع چند ضابطه ای :

نمودارهای توابع زیر را رسم کنید:

همین طور اگر $\frac{x}{3} + \frac{1}{2}$ را تبدیل کنیم باید از یکس $\frac{1}{2}$ کم کنیم و حاصل را در ۳ ضرب کنیم.

$$\frac{x}{3} + \frac{1}{2} \rightarrow 3\left(x - \frac{1}{2}\right)$$

تذکره: قبل از تبدیل باید عبارت درجه اول را به صورت $ax + b$ در بیاوریم.

برای نمونه قبل از تبدیل $3 - 2x$ آن را به فرم $-2x + 3$ می نویسیم و بر طبق روش بالا ابتدا ۳ واحد از یکس کم و حاصل را بر ۲ تقسیم می کنیم.

$$3 - 2x = -2x + 3 \rightarrow \frac{x - 3}{-2}$$

یا قبل از تبدیل یکس دیوانه ای عبارت $\frac{x - 5}{2}$ باید آن را به شکل $\frac{x}{2} - \frac{5}{2}$ بنویسیم سپس $\frac{5}{2}$ را به یکس اضافه و حاصل را در ۲ ضرب کنیم.

$$\frac{x - 5}{2} = \frac{x}{2} - \frac{5}{2} \rightarrow 2\left(x + \frac{5}{2}\right)$$

حالت های انتقال:

الف) بچگی را بدهند و بزرگی را بخواهند:

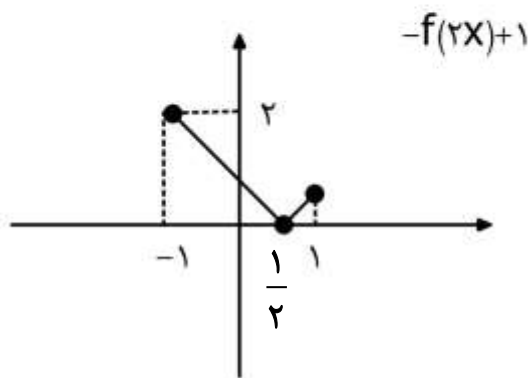
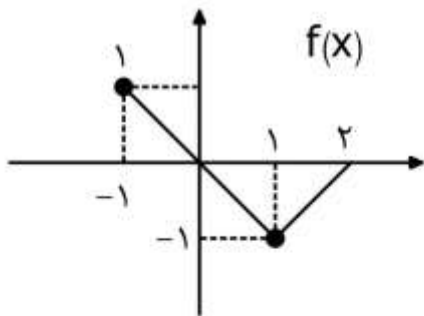
در این حالت نمودار تابع $f(x)$ را می دهند و نمودار ترکیبی از $f(ax + b)$ را می خواهند. برای رسم چنین نمودارهایی نقاط شاخص نمودار $f(x)$ را می یابیم. نقاط شاخص معمولاً سروته بازه دامنه یا نقاط ناپوستگی و نوک تیز هستند.

در این حالت برای x ها از حالت ایکس دیوانه و برای y ها از حالت عادی و عاقل استفاده می کنیم و نقاط منحنی جدید را پیدا می کنیم. با به هم وصل کردن این نقاط، نمودار تابع خواسته شده به دست می آید.

به مثال زیر توجه کنید:

نمودار تابع $y = f(x)$ به شکل زیر است. نمودار تابع $y = -f(2x) + 1$ را رسم کنید.

$$(x, y) \xrightarrow[\text{ایگرت سالم}]{\text{ایکس دیوانه}} \left(\frac{x}{2}, -y + 1 \right)$$

$$(-1, 1) \rightarrow \left(\frac{-1}{2}, -(1) + 1 \right) = \left(\frac{1}{2}, 0 \right)$$

$$(1, -1) \rightarrow \left(\frac{1}{2}, -(-1) + 1 \right) = \left(-\frac{1}{2}, 2 \right)$$

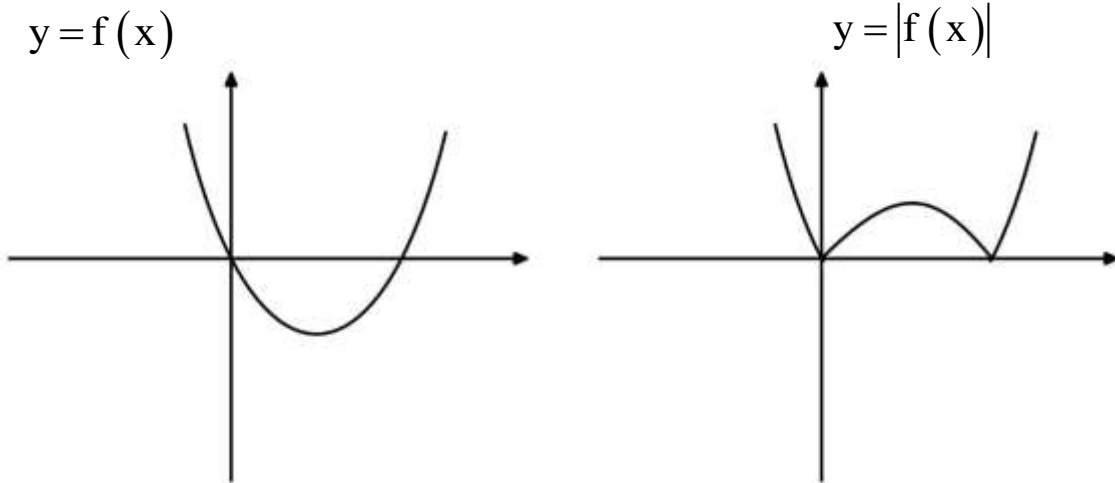
$$(2, 0) \rightarrow \left(\frac{2}{2}, -(0) + 1 \right) = (1, 1)$$

نقاط نظیر تابع جدید

تأثیر قدر مطلق بر روی نمودارها:

الف) اگر در تابع $y = f(x)$ از قدر مطلق بگیریم، قسمت های پایین محور طول ها نسبت به محور x ها قرینه می شوند.

ب) اگر در تابع $y = f(x)$ از x قدر مطلق بگیریم، بخش هایی از نمودار که سمت چپ مبدأ قرار دارند حذف می شوند و قسمت های باقی مانده را با حفظ خود نسبت به محور عرض ها، قرینه می کنیم.

